

Motion till riksdagen 2005/06:Ub5

av **Birgitta Sellén m.fl. (c)**
med anledning av prop. 2005/06:38

Trygghet, respekt och ansvar – om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen återkommen med förslag på hur den nuvarande diskrimineringslagstiftningen skulle kunna breddas och vidgas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en diskrimineringslagstiftning som gäller alla människor i Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en sammanslagning av de olika ombudsmännen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av rektorernas arbetsbelastning.
5. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag på en mer lättbegriplig och klar definition för skolorna att arbeta efter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att konflikthantering bör vara en grundläggande del av det förebyggande arbetet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förändringar för preskription.

Motivering

Idag är det många elever som har ont i magen när de går till skolan för att de oroar sig över något, som känns jobbigt i skolan. Andra kanske inte kan somna på söndagskvällen när man vet att en skolvecka ligger framför en. Ofta kan det vara någon typ av diskriminering som ligger bakom detta, antingen mobbning eller andra typer av kränkningar. Att en elev mår dåligt kan i förlängningen leda till självmordstankar och idag ser vi att allt yngre barn tar

Fel! Okänt namn på

livet av sig. Att så många barn mår dåligt i dagens Sverige är en helt orimlig och oacceptabel situation.

Det är för Centerpartiet en självklarhet att eleverna i skolan behöver ett gott skydd mot diskriminering. Idag far många elever illa i skolan och får ibland inte gehör efter det att de har blivit obehagligt behandlade i skolan. Regeringen föreslår nu en lagstiftning på området som ska gälla skolans elever. Centerpartiet välkomnar ett ökat skydd för elever och ser regeringens förslag som ett bra första steg i frågan. Vi anser dock att regeringen bör, som komplement till den nya lagstiftningen, ge riksdagen i uppdrag att redovisa förslag på hur den nuvarande diskrimineringslagstiftningen skulle kunna breddas och vidgas för att innefatta alla människor och alla typer av diskriminering. Detta bör ges regeringen till känna.

Man kan fråga sig varför lagen som förespråkas i propositionen skulle vara unik i sitt slag i Europa? Kanske därför att i andra länder har man en bredare diskrimineringslagstiftning? Centerpartiet vill se en diskrimineringslagstiftning som gäller alla människor i Sverige. Det ska inte spela någon roll om du är löntagare, egenföretagare, arbetslös, skolelev, gömt flyktningbarn, ung eller gammal, invandrad eller svensk. Det spelar inte någon roll vem du är, du ska inte på något sätt utsättas för diskriminering. På det sätt som den nya lagen är utformad är det lätt att vissa aspekter eller grupper faller bort. Till exempel överensstämmer inte de diskrimineringsgrunder som anges i lagförslaget med dem i FN:s konvention om barnets rättigheter. Bland annat har språk och politisk eller annan åskådning utelämnats. I en bredare diskrimineringslagstiftning skulle inte denna typ av problem uppstå. Vad som ovan anförs om en diskrimineringslagstiftning som gäller alla människor i Sverige bör ges regeringen till känna.

Om det fanns en bred diskrimineringslagstiftning som gällde alla människor i Sverige vore det också enklare att genomföra Centerpartiets krav på en myndighet som paraply för de olika ombudsmännen till exempel JämO, HO, HomO, BO, och DO. De olika ombudsmännen måste självklart behålla sin expertis och specialinriktning men det torde finnas ett antal synergieffekter om samtliga satt under samma tak. Som det ser ut idag finns det många instanser som arbetar med relativt liknande arbetsuppgifter. Dagens situation kan också leda till gränsdragningsproblem vilket skulle undvikas om ombudsmännen slogs ihop. En sammanslagning skulle stärka den enskilda människan som blir diskriminerad då en enhetlig lag blir mer kraftfull och ställer högre krav. Detta vore positivt för alla som blir diskriminerade, oavsett anledning. Vad som ovan anförs om en sammanslagning av de olika ombudsmännen bör ges regeringen till känna.

Den nya lagstiftningen innebär nytt merarbete för skolorna och framför allt den ytterst ansvariga, rektorn. Rektorens situation är redan idag ansträngd och utöver att ha det pedagogiska övergripande ansvaret har rektorerna också mycket administration på sitt bord. Nu kommer ytterligare en plan att arbeta med. Centerpartiet ifrågasätter inte att planen är motiverad men däremot vill vi förespråka en översyn av rektorens arbetsbörda där man tar i beaktande vad som skulle kunna flyttas från rektorn till övrig administrativ personal.

Fel! Okänt namn på

Vad som ovan anförs om en översyn av rektorernas arbetsbelastning bör ges regeringen till känna.

Det finns en viss risk att lagen inte är tillräckligt definierad i sin utformning. Till exempel går det att läsa i propositionen att ”den som ansvarar för skolverksamheten ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja de ändamål som bär upp lagen”. Detta är en diffus formulering som dessutom är godtycklig och svår att arbeta efter. Centerpartiet begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag på en mer lättbegriplig och klar definition för skolorna att arbeta efter.

I regeringens proposition föreslås det att ”huvudmannen för att undgå skadeståndsansvar ska visa att alla skäligen åtgärder för att förebygga eller förhindra behandlingen hade vidtagits”. För den som argumenterar mot skolans sak kan detta argument självklart drivas in absurdum.

I propositionen nämns det inte att konflikthantering är en grundläggande del av det förebyggande arbetet. Konflikthantering skapar en trygg arbetsmiljö med engagerade barn, elever och personal utan att fokus sätts på det negativa: diskriminering, kränkningar och mobbning. Därför bör det framgå att konflikthantering är en grundläggande och ofrånkomlig del av det förebyggande arbetet. Vad som ovan anförs om att konflikthantering bör vara en grundläggande del av det förebyggande arbetet bör ges regeringen till känna.

Regeringen föreslår en preskriptionstid på två år för skadeståndskrav som grundar sig på diskriminering som inte är trakasserier, och repressalier. Centerpartiet håller med Justitieombudsmannens (JO) remissyttrande om att det måste finnas en borte tidsgräns för talerätten även när det gäller sådana trakasserier som inte har diskriminerande inslag. Likaså anser Centerpartiet att Stockholms universitet har rätt i den kritik som de framför, nämligen att preskriptionstiden bör sättas till tre år, vilket motsvarar ett ”stadium” i skolan. Vad som ovan anförs om förändringar för preskription bör ges regeringen till känna.

Huvudmän och skolledare bör vara uppmärksamma på att problem kan uppstå eftersom den nya lagen innebär att eleven ska anklaga skolledningen, i stället för förövaren. Skolledningen får därmed skäl att anamma förövarens argument, i stället för att ställa sig på elevens sida. Det skapar en situation där skolan och eleven ställs mot varandra, i stället för att gå hand i hand vilket Centerpartiet självklart ser som negativt.

Stockholm den 4 november 2005

Birgitta Sellén (c)

Håkan Larsson (c)

Jan Andersson (c)

Birgitta Carlsson (c)

Anders Larsson (c)

Margareta Andersson (c)

Kenneth Johansson (c)